

PATVIRTINA
Neringos savivaldybės tarybos
2018 m. gruodžio 20 d. sprendimu Nr. T1-204

**NERINGOS SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENOS
2017 METŲ ATASKAITA**

(Demografinė būklė – 2018 m. duomenys, sveikatos būklė – 2017 m. duomenys)

TURINYS

ĮVADAS	3
BENDROJI DALIS.....	4
Strateginis tikslo siekimas.....	4
1 tikslas – sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį.....	4
2 tikslas – sukurti sveikatai palankią fizinę darbo ir gyvenamąją aplinką.....	5
3 tikslas – formuoti sveiką gyvenimą ir jos kultūrą.....	6
4 tikslas – užtikrinti kokybišką ir efektyvią sveikatos priežiūrą, orientuotą į gyventojų poreikius.....	7
SPECIALIOJI DALIS.....	9
Prioritetinių sričių identifikavimas.....	9
Mirtingumas nuo piktybinių navikų.....	10
Gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių, apmokamų iš Privalomojo sveikatos draudimo biudžeto lėšų, finansavimo programos vykdymas.....	10
Vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programos vykdymas.....	11
Bendruomenės sveikatos stiprinimo veiklos, susijusios su prioritetinėmis veiklomis.....	13
APIBENDRINIMAS.....	14
REKOMENDACIJOS.....	15
ŠALTINIAI.....	16
PRIEDAI.....	17

ĮVADAS

Visuomenės sveikatos stebėsenos savivaldybėje tikslas – rinkti, tvarkyti, analizuoti ir interpretuoti visuomenės sveikatą charakterizuojančius rodiklius, kad remiantis išsamia informacija apie savivaldybės bendruomenės sveikatos būklę, sveikatos rizikos veiksnius, būtų galima planuoti ir įgyvendinti savivaldybės visuomenės sveikatos gerinimo priemones. Vykdoma šių duomenų sklaida bei informuojami savivaldybės politikai, siekiant efektyvaus valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) bei savarankiškųjų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo savivaldybės teritorijoje.

2014 m. birželį Lietuvos Respublikos Seimas patvirtino Lietuvos sveikatos 2014–2025 metų strategiją, kuri nustato nacionalinio sveikatinimo veiklos tikslus ir uždavinius, siekiamus sveikatos lygio rodiklius, kurie būtini siekiant įgyvendinti Lietuvos pažangos strategiją „Lietuva 2030“. Strategijoje iškeltas vienas strateginis tikslas ir keturi tikslai bei jų uždaviniai.

Savivaldybių institucijos Lietuvos sveikatos strategijoje numatytus tikslus ir uždavinius įgyvendina per savivaldybės strateginį plėtros ir strateginį veiklos planus, atsižvelgiant į savivaldybės gyventojų sveikatos būklę ir jai darančių veiksnių paplitimą (LR visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 10 straipsnis). Lietuvos sveikatos strategijoje nustatytą gyventojų sveikatos lygį įmanoma pasiekti tik koordinuotai ir sutelktai veikiant įvairiems savivaldybės sektoriams.

Neringos savivaldybės visuomenės sveikatos stebėseną vykdoma remiantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. V-488 „Dėl bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos nuostatų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais). Visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitoje pateikti visuomenės sveikatai reikšmingi rodikliai, kurie susieti su tam tikru Lietuvos sveikatos strategijos tikslu ir uždaviniu. Savivaldybės rodiklio reikšmė lyginama su šalies rodikliu ir kraštinėmis rodiklio reikšmėmis (didžiausia ir mažiausia šalies rodiklio vertė). Jei Neringos savivaldybės (toliau – savivaldybė) rodiklio reikšmė patenka tarp 9 savivaldybių, kuriose stebimas rodiklis geriausias, žymima žalia spalva; jei savivaldybės rodiklio reikšmė patenka tarp 9 savivaldybių, kuriose stebimas rodiklis – prasčiausias, žymima raudona spalva, kitu atveju žymima geltona spalva.

BENDROJI DALIS

Rodiklių analizė ir interpretavimas atliekamas palyginant einamųjų metų savivaldybės rodiklius su Lietuvos rodikliu. Vadovaujantis „šviesoforo“ principu, savivaldybės suskirstytos į šias grupes:

- 9 savivaldybės, kuriose stebimas rodiklis atspindi geriausią situaciją, priskiriamos savivaldybių su geriausiais rodikliais grupei ir žymimos žalia spalva;
- 9 savivaldybės, kuriose stebimas rodiklis – prasčiausias, priskiriamos savivaldybių su prasčiausiais rodikliais grupei ir žymimos raudona spalva;
- likusių 24 savivaldybių rodiklio reikšmės žymimos geltona spalva. Šių savivaldybių rodikliai interpretuojami kaip atitinkantys Lietuvos rodiklį.

Rodiklių analizės tikslas yra įvertinti esamą gyventojų sveikatos ir sveikatą lemiančių veiksnių situaciją savivaldybėje, vertinant ją Lietuvos sveikatos strategijos tikslų ir uždavinių įgyvendinimo kontekste, ir remiantis šia objektyvia informacija planuoti bei įgyvendinti vietines visuomenės sveikatos stiprinimo ir prevencijos priemones. Analizuojamų metų rodiklių duomenys ir jų interpretavimas pateikiami ataskaitos priedo 1 lentelėje „Neringos savivaldybės sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profilis“. Sudarius savivaldybės probleminių visuomenės sveikatos sričių (temų) sąrašą, buvo atlikta atrinktų rodiklių detalesnė analizė ir vertinimas (žr. skyrių „Specialioji dalis“).

2018 metų pradžioje savivaldybėje gyveno 3 224 gyventojai – 127 gyventojais daugiau nei 2017 metais.

2018 m. pradžioje savivaldybėje gyveno 1 621 vyras (50,3 proc.) ir 1 603 moterys (49,7 proc.), t. y. 76 vyrais ir 51 moterimi daugiau nei 2017 metais;

2018 m. pradžioje 0–15 metų amžiaus gyventojų savivaldybėje buvo 501 (15,5 proc.), tai yra 24 gyventojais daugiau nei 2017 m. 2018 m. pradžioje darbingo amžiaus gyventojų savivaldybėje buvo 2 192 (68 proc.), tai yra 94 gyventojais daugiau lyginant su 2017 m. Pensinio amžiaus gyventojų savivaldybėje 2018 m. buvo 531 (16,5 proc.), t. y. 9 gyventojais daugiau negu 2017 m.

Strateginio tikslo siekimas

Lietuvos sveikatos strategijoje numatytas vienas strateginis tikslas – pasiekti, kad 2025 metais šalies gyventojai būtų sveikesni ir gyventų ilgiau, pagerėtų gyventojų sveikata ir sumažėtų sveikatos netolygumai. Šiam strateginiam tikslui matuoti yra numatyti 2 rodiklių – vidutinės gyvenimo trukmės ir išvengiamo mirtingumo – stebėjimas.

Daugiausiai gyvenimo metų prarandama dėl ankstyvų mirčių, kurias lemia išorinės priežastys, kraujotakos sistemos ligos, piktybiniai navikai. Savivaldybėje vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė yra 76,3 metai, o visoje Lietuvoje – 75,7 metai. Neringos savivaldybės rodiklis patenka į Lietuvos rodiklį atitinkančią geltonąją zoną.

Išvengiamas mirtingumas – tai mirtingumas, nulemtas ligų ar būklių, kurių galima išvengti, taikant efektyvias prevencines ir/ar diagnostikos ir/ar gydymo priemones. Savivaldybės išvengiamo mirtingumo rodiklis (32,3 proc.) atitinka Lietuvos rodiklį (31,3 proc.), todėl ji patenka į geltonąją zoną.

1 tikslas – sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį

Siekiant įgyvendinti Lietuvos sveikatos strategijos tikslą – sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį – būtinas valstybės ir savivaldybių institucijų, nevyriausybinų organizacijų ir verslo indėlis į Lietuvos gyventojų sveikatos gerinimą. Įgyvendinti šį tikslą yra išskirti 2 uždaviniai:

- Sumažinti skurdo lygį ir nedarbą;
- Sumažinti socialinę ekonominę gyventojų diferenciaciją šalies ir bendruomenių lygmeniu.

Uždavinio – sumažinti skurdo lygį ir nedarbą – įgyvendinimui matuoti yra numatyti 6 rodikliai. 3 rodikliai patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona), 2 – į geltonąją ir 1 – į raudonąją zonas.

2017 metais savižudybių Neringoje nebuvo užregistruota, todėl šis rodiklis patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona).

Nuo 2018 metų stebimas naujas rodiklis – „Bandymų žudytis skaičius 100 000 gyventojų“. 2017 metais Neringoje bandė žudytis 1 asmuo, šis rodiklis (31,6/100 000 gyv.) atitinka Lietuvos rodiklį (44,4/100 000 gyv.), todėl savivaldybė patenka į geltonąją zoną.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2017 metais savivaldybėje buvo 29 mokyklinio amžiaus vaikai, kurie nesimokė mokykloje. Savivaldybės rodiklis (133/1 000 gyv.) yra didesnis už Lietuvos rodiklį (76,3/1 000 gyv.), o santykis – 1,7, todėl pagal šį rodiklį savivaldybė patenka į raudonąją zoną.

Remiantis Statistikos departamento duomenimis, savivaldybėje yra 1 socialinės rizikos šeima, šis rodiklis (0,3/1 000 gyv.) yra mažesnis už Lietuvos rodiklį (3,5/1 000 gyv.), todėl savivaldybė patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona).

Lietuvos darbo biržos duomenimis, savivaldybėje ilgalaikių bedarbių 2017 metais buvo 39. Savivaldybės ilgalaikio nedarbo lygis (1,8 proc.) atitinka Lietuvos rodiklį (2,1 proc.), pagal šį rodiklį savivaldybė patenka į geltonąją zoną.

Socioekonominę padėtį taip pat atspindi ir gyventojų skaičiaus kitimas. 2017 m. Neringoje gimė 42, mirė 31 asmuo.

Antro uždavinio – sumažinti socialinę – ekonominę gyventojų diferenciaciją šalies ir bendruomenių lygmeniu – įgyvendinimui matuoti yra numatyti 5 rodikliai. Įvertinus juos pagal santykį savivaldybė/Lietuva, visi šie rodikliai patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona).

2017 metais savivaldybėje užregistruota 1 mirties dėl išorinių priežasčių (skrandžio turinio įkvėpimo) atvejis. Savivaldybės rodiklis (31,6/100 000 gyv.) yra mažesnis už Lietuvos rodiklį (99,3/100 000 gyv.), todėl savivaldybė patenka į žaliają zoną.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2017 metais savivaldybėje buvo 16 mokinių, gaunančių nemokamą maitinimą mokyklose. Savivaldybės rodiklis (54,9/1 000 gyv.) yra mažesnis už Lietuvos rodiklį (159,1/1 000 gyv.), todėl savivaldybė patenka į žaliają zoną.

Remiantis Statistikos departamento duomenimis, savivaldybėje gyvena 9 socialines pašalpas gaunantys asmenys. Savivaldybės rodiklis (2,8/1 000 gyv.) yra mažesnis už Lietuvos rodiklį (26,4/1 000 gyv.), todėl savivaldybė patenka į žaliają zoną.

Tuberkuliozės registro duomenimis, savivaldybėje 2017 metais nebuvo naujų tuberkuliozės atvejų, todėl pagal šį rodiklį savivaldybė patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona).

Sergamumo tuberkulioze rodiklis metodiškai tiksliau skaičiuojamas įtraukiant ir recidyvus (t. y. ligos atsinaujinimą, pasikartojimą, kai atrodo, kad liga jau išgydyta). Neringoje šios ligos atsinaujinimas sirgusiems ir gydytiems pacientams neužregistruotas. Pagal šį rodiklį savivaldybė patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona).

2 tikslas – sukurti sveikatai palankią fizinę darbo ir gyvenamąją aplinką

2 tikslui įgyvendinti numatyti 4 uždaviniai:

- Kurti saugias darbo ir sveikas buitines sąlygas, didinti prekių ir paslaugų vartotojų saugumą;
- Kurti palankias sąlygas saugiai leisti laisvalaikį;
- Mažinti avaringumą ir traumų kelių eismo įvykiuose skaičių;
- Mažinti oro, vandens ir dirvožemio užterštumą, triukšmą.

Uždavinio – kurti saugias darbo ir sveikas buitines sąlygas, didinti prekių ir paslaugų vartotojų saugumą – įgyvendinimui matuoti yra numatyti 4 rodikliai.

Remiantis valstybinės darbo inspekcijos duomenimis, 2017 metais savivaldybėje asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų dėl nelaimingų atsitikimų darbe, nebuvo, todėl savivaldybė patenka į žaliają zoną.

Higienos instituto duomenimis, užregistruoti 5 susižalojimų dėl nukritimų vyresnių nei 65 metų amžiaus grupėje atvejai. Savivaldybės rodiklis (114,8/10 000 gyv.) yra mažesnis už Lietuvos rodiklį (145,1/10 000 gyv.), todėl savivaldybė patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona).

2017 m. Neringoje darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, buvo 9. Savivaldybės rodiklis (42,6/10 000 gyv.) yra mažesnis už Lietuvos rodiklį (68,3/10 000 gyv.), todėl ji patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona).

Asmenų, sergančių žarnyno infekcinėmis ligomis, 2017 m. nebuvo, todėl savivaldybė patenka į žaliają zoną.

2 uždavinio – kurti palankias sąlygas saugiai leisti laisvalaikį – įgyvendinimui matuoti yra numatyti 2 rodikliai.

Higienos instituto duomenimis, 2017 m. savivaldybėje neužregistruota mirčių dėl atsitiktinio paskendimo, todėl savivaldybė patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona).

2017 m. Neringoje nebuvo užregistruota mirčių dėl nukritimų atvejų, todėl savivaldybė patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona).

3 uždavinio – mažinti avaringumą ir traumų kelių eismo įvykiuose skaičių – įgyvendinimui matuoti yra numatyti 3 rodikliai.

Higienos instituto duomenimis, 2017 m. mirčių dėl transporto įvykių ir pėsčiųjų, kurie mirė dėl transporto įvykių, savivaldybėje nebuvo, todėl ji patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona).

Higienos instituto duomenimis, 2017 m. užregistruotas 1 traumos transporto įvykiuose atvejis. Savivaldybės rodiklis (31,6/100 000 gyv.) yra mažesnis už Lietuvos rodiklį (61,8/100 000 gyv.), todėl savivaldybė patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona).

2017 m. savivaldybėje į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1 kvadratiniam kilometrui, buvo 391 kg, tačiau šis rodiklis tarp savivaldybių nėra palyginamas.

3 tikslas – formuoti sveiką gyvenseną ir jos kultūrą

Tiksliui „Formuoti sveiką gyvenseną ir jos kultūrą“ numatyti 2 uždaviniai, kurių įgyvendinimą atspindi tam tikri rodikliai:

- Sumažinti alkoholinių gėrimų, tabako vartojimą, neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą ir prieinamumą;
- Skatinti sveikos mitybos įpročius.

Uždavinio – sumažinti alkoholinių gėrimų, tabako vartojimą, neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą ir prieinamumą – įgyvendinimui matuoti yra numatyti 5 rodikliai.

Higienos instituto duomenimis, 2017 m. mirusių dėl narkotikų vartojimo savivaldybėje nebuvo, todėl ji patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona).

Higienos instituto duomenimis, 2017 m. savivaldybėje buvo užregistruotas 1 mirties atvejis dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu. Savivaldybės rodiklis (31,6/100 000 gyv.) atitinka Lietuvos rodiklį (20,5/100 000 gyv.), todėl ji patenka į geltonąją zoną.

2017 m. savivaldybėje užregistruotos 2 nusikalstamos veikos, susijusios su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda. Savivaldybės rodiklis (63,3/100 000 gyv.) yra didesnis už Lietuvos rodiklį (53,6/100 000 gyv.), todėl ji patenka į prasčiausių rodiklių grupę (raudonoji zona).

Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento duomenimis, 2017 m. Neringoje vienai licencijai verstis mažmenine prekyba tabako gaminiiais teko 126,4 gyventojų, o Lietuvoje – 186,9 gyventojų. Pagal šį rodiklį savivaldybė patenka į prasčiausių rodiklių grupę (raudonoji zona).

2017 m. Neringoje vienai licencijai verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais teko 38,5 gyventojų, o Lietuvoje – 164,7 gyventojų. Pagal šį rodiklį savivaldybė patenka į prasčiausių rodiklių grupę (raudonoji zona).

Uždavinio – skatinti sveikos mitybos įpročius – įgyvendinimui matuoti yra numatytas 1 rodiklis.

Higienos instituto duomenimis, 2017 m. kūdikių, žindytų iki 6 mėn. amžiaus, savivaldybėje buvo 6. Savivaldybės rodiklis (66,7 proc.) yra didesnis už Lietuvos rodiklį (34,3 proc.), todėl ji patenka į žaliają zoną.

4 tikslas – užtikrinti kokybišką ir efektyvią sveikatos priežiūrą, orientuotą į gyventojų poreikius

Šio tikslo įgyvendinimui yra išskirti 4 uždaviniai:

- užtikrinti sveikatos sistemos tvarumą ir kokybę, plėtojant sveikatos technologijas, kurių efektyvumas pagrįstas mokslo įrodymais;
- plėtoti sveikatos infrastruktūrą ir gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, saugą, prieinamumą ir į pacientą orientuotą sveikatos priežiūrą;
- pagerinti motinos ir vaiko sveikatą;
- stiprinti lėtinių neinfekcinių ligų prevenciją ir kontrolę.

Uždavinio – užtikrinti sveikatos sistemos tvarumą ir kokybę, plėtojant sveikatos technologijas, kurių efektyvumas pagrįstas mokslo įrodymais – įgyvendinimui matuoti yra numatyti 2 rodikliai.

Higienos instituto duomenimis, 2017 m. išvengiamų hospitalizacijų Neringoje buvo 50 atvejų. Savivaldybės rodiklis (15,8/1 000 gyv.) yra mažesnis už Lietuvos rodiklį (33,1/1 000 gyv.), todėl ji patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona).

Higienos instituto duomenimis, 2017 m. išvengiamų hospitalizacijų dėl diabeto ir jo komplikacijų savivaldybėje buvo 7 atvejai. Savivaldybės rodiklis (2,7/1 000 gyv.) yra mažesnis už Lietuvos rodiklį (65/1 000 gyv.), todėl ji patenka į žaliają zoną.

Uždavinio – plėtoti sveikatos infrastruktūrą ir gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, saugą, prieinamumą ir į pacientą orientuotą sveikatos priežiūrą – įgyvendinimui matuoti yra numatyti 6 rodikliai.

Higienos instituto duomenimis, 2017 m. savivaldybėje slaugytojų, tenkančių vienam gydytojui, buvo 6,3, o Lietuvoje – 2. Savivaldybės rodiklis yra geresnis už Lietuvos rodiklį, todėl ji patenka į žaliają zoną.

Higienos instituto duomenimis, 2017 m. šeimos medicinos paslaugas teikiančių gydytojų savivaldybėje buvo 2. Savivaldybės rodiklis (6,3/10 000 gyv.) atitinka Lietuvos rodiklį (7,7/10 000 gyv.), todėl ji patenka į geltonąją zoną.

Higienos instituto duomenimis, per 2017 m. savivaldybės gyventojai pas gydytojus apsilankė 21 068 kartus. Neringoje vienam gyventojui teko 6,7 apsilankymo, o Lietuvoje – 9,1. Šis savivaldybės rodiklis yra mažesnis už Lietuvos rodiklį, todėl ji patenka į prasčiausių rodiklių grupę (raudonoji zona).

Tuberkuliozės registro duomenimis, 2017 m. naujų vaistams atsparios tuberkuliozės atvejų savivaldybėje nebuvo, todėl ji patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona). Kitas sergamumo tuberkulioze rodiklis – „Sergamumas (visos TB atvejų registracijos kategorijos) daugeliui vaistų atsparia tuberkulioze (A15–A19) 100 000 gyv.“ – skiriasi savo skaičiavimo metodika. Į šio rodiklio skaičiavimus įtraukiami ne tik nauji užregistruoti sergamumo atvejai, bet ir recidyvai, ligoniai grįžę po nutraukto gydymo, grįžę po nesėkmingo gydymo, atvykę iš kito krašto. Šiam rodikliui apibūdinti tinkamesnis terminas „paplitimas“. Neringoje tokių tuberkuliozės atvejų neužregistruota, todėl ji patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona).

Higienos instituto duomenimis, 2017 m. savivaldybėje naujų ŽIV ir lytiškai plintančių ligų atvejų nebuvo, todėl ji patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona).

Uždavinio – pagerinti motinos ir vaiko sveikatą – įgyvendinimui matuoti yra numatyti 6 rodikliai.

Higienos instituto duomenimis, 2017 m. savivaldybėje neužregistruota kūdikių mirčių, todėl ji patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona).

2017 m. 2 metų amžiaus vaikų MMR1 (tymų, epideminio parotito, raudonukės vakcina, 1 dozė) Neringoje buvo paskiepyta 11 vaikų. Savivaldybės rodiklis (100,0) yra didesnis už Lietuvos rodiklį (93,5), todėl ji patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona).

2017 m. 1 metų amžiaus vaikų DTP3 (difterijos, stabligės, kokliušo vakcina, 3 dozės) savivaldybėje buvo paskiepyti 9 vaikai. Savivaldybės rodiklis (100,0) yra didesnis už Lietuvos rodiklį (93,7), todėl ji patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona).

2017 m. savivaldybėje vaikų, kuriems krūminiai dantys buvo padengti silantinėmis medžiagomis, buvo 10. Savivaldybės rodiklis (4,6 proc.) yra mažesnis už Lietuvos rodiklį (16,4 proc.), todėl savivaldybė patenka į prasčiausių rodiklių grupę (raudonoji zona).

Neringoje 18,1 proc. vaikų neturėjo ęduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų. Tai atitinka Lietuvos rodiklį (18 proc.), todėl savivaldybė patenka į geltonąją zoną.

2017 m. paauglių (15–17 m.) gimdymų savivaldybėje nebuvo, todėl ji patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona).

Uždavinio – stiprinti lėtinių neinfekcinių ligų prevenciją ir kontrolę – įgyvendinimui matuoti yra numatyti 8 rodikliai.

Statistikos departamento duomenimis, 2017 m. savivaldybėje buvo užregistruota 12 mirčių dėl kraujotakos sistemos ligų atvejų. Savivaldybės rodiklis (379,6/100 000 gyv.) yra mažesnis už Lietuvos rodiklį (795,9/100 000 gyv.), todėl ji patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona).

Statistikos departamento duomenimis, 2017 m. nuo piktybinių navikų mirė 12 neringiškių. Savivaldybės rodiklis (379,6/100 000 gyv.) yra didesnis už Lietuvos rodiklį (282,7/100 000 gyv.), todėl ji patenka į prasčiausių rodiklių grupę (raudonoji zona).

Statistikos departamento duomenimis, 2017 m. savivaldybėje buvo užregistruoti 3 mirčių atvejai dėl cerebrovaskulinių (smegenų kraujotakos) ligų. Savivaldybės rodiklis (94,9/100 000 gyv.) yra geresnis už Lietuvos rodiklį (189,8/100 000 gyv.), todėl ji patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona).

Statistikos departamento duomenimis, 2017 m. savivaldybėje užregistruota 10 naujų II tipo cukrinio diabeto atvejų. Savivaldybės rodiklis (31,6/10 000 gyv.) yra mažesnis už Lietuvos rodiklį (62,3/10 000 gyv.), todėl ji patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona).

Higienos instituto duomenimis, 2016-2017 m. savivaldybėje atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programoje dalyvavo 146 moterys. Savivaldybės rodiklis (30 proc.) atitinka Lietuvos rodiklį (48,6 proc.), todėl ji patenka į geltonąją zoną.

Higienos instituto duomenimis, 2015-2017 m. savivaldybėje gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių programoje dalyvavo 299 moterys. Savivaldybės rodiklis (36,3 proc.) yra mažesnis už Lietuvos rodiklį (52,8 proc.), todėl ji patenka į prasčiausių rodiklių grupę (raudonoji zona).

Higienos instituto duomenimis, 2016-2017 m. savivaldybėje storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos programoje dalyvavo 447 neringiškiei. Savivaldybės rodiklis (44,7 proc.) atitinka Lietuvos rodiklį (52,2 proc.), todėl ji patenka į geltonąją zoną.

Higienos instituto duomenimis, 2017 m. savivaldybėje asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos programoje dalyvavo 310 asmenų. Savivaldybės rodiklis (35,8 proc.) atitinka Lietuvos rodiklį (40,8 proc.), todėl ji patenka į geltonąją zoną.

SPECIALIOJI DALIS

Prioritetinių sričių identifikavimas

Iš priedo 1 lentelėje „Neringos savivaldybės sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profilis“ pateiktų rodiklių reikšmių matyti, kad:

- 32 rodikliai yra geresni už Lietuvos rodiklį ir patenka į geriausių rodiklių grupę (žalioji zona);
- 10 rodiklių patenka į Lietuvos rodiklį atitinkančią rodiklių grupę (geltonoji zona);
- 8 rodikliai yra blogesni už Lietuvos rodiklį ir patenka į prasčiausių rodiklių grupę (raudonoji zona).

8 rodikliai, patenkantys į prasčiausių rodiklių grupę (raudonoji zona):

1. Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose, skaičius 1 000 gyventojų;
2. Nusikalstamos veikos, susijusios su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda (nusikaltimai) 100 000 gyv.;
3. Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais;
4. Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais;
5. Apsilankymų pas gydytojus skaičius, tenkantis vienam gyventojui;
6. Tikslinės populiacijos (6-14 m.) dalis, dalyvavusi vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje, proc.;
7. Mirtingumas nuo piktybinių navikų rodiklis (C00-C97) 100 000 gyv.;
8. Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių, apmokamų iš Privalomojo sveikatos draudimo biudžeto lėšų, finansavimo programoje 2015-2017 m.

2016 m. 10 rodiklių pateko į prasčiausių rodiklių grupę (raudonoji zona). Lyginant 2017 m. su 2016 m. matyti, kad prasčiausių rodiklių grupėje nebėra šių rodiklių:

1. Susižalojimai dėl nukritimų (W00–W19) 65+ m. amžiaus grupėje 10 000 gyv.;
2. Mirtingumas dėl atsitiktinio paskendimo (W65–W74) 100 000 gyv.;
3. Mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu 100 000 gyv.;
4. 1 metų amžiaus vaikų DTP3 (difterijos, stabligės, kokliušo vakcina), poliomieliito ir B tipo *Haemophilus influenzae* infekcijos skiepijimo apimtys (3 dozės), proc.

2017 m. rodikliai, kurie 2016 m. buvo žaliojoje ar geltonojoje zonoje, pateko į prasčiausių rodiklių grupę (raudonoji zona):

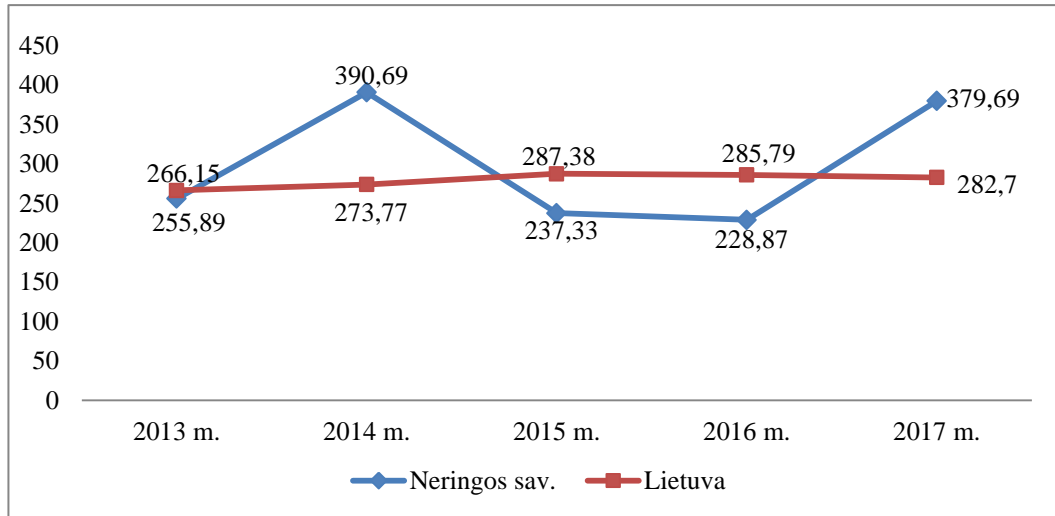
1. Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais;
2. Tikslinės populiacijos (6-14 m.) dalis, dalyvavusi vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje, proc.;
3. Mirtingumo nuo piktybinių navikų rodiklis (C00-C97) 100 000 gyv.

3 prioritetiniai rodikliai, patenkantys į prasčiausių rodiklių grupę (raudonoji zona), pasirinkti detalesnei analizei. Tai:

- Mirtingumo nuo piktybinių navikų rodiklis (C00-C97) 100 000 gyv.;
- Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių, apmokamų iš Privalomojo sveikatos draudimo biudžeto lėšų, finansavimo programoje;
- Tikslinės populiacijos (6-14 m.) dalis, dalyvavusi vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje, proc.

Mirtingumas nuo piktybinių navikų

Analizuojant penkerių metų mirtingumo nuo piktybinių navikų dinamiką galima pastebėti, kad Neringos savivaldybėje 2014 m. ir 2017 m. jis buvo aukštesnis už Lietuvos vidurkį. 2017 m. mirtingumas nuo piktybinių navikų Neringoje buvo 1,3 karto didesnis nei Lietuvoje (1 pav.)

1 pav. Mirtingumas nuo piktybinių navikų (C00-C97) Neringos savivaldybėje ir Lietuvos Respublikoje 2013-2017 m. (100 000 gyv.)

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

2017 m. nuo piktybinių navikų savivaldybėje mirė 5 moterys ir 7 vyrai. Analizuojant mirtingumo nuo piktybinių navikų lokalizaciją, matyti, kad daugiausiai (po du atvejus) užregistruota skrandžio, kiaušidžių bei trachėjos, bronchų ir plaučių piktybinių navikų (atitinkamai 63,28/100 000 gyv.) (1 lentelė).

1 lentelė. Mirusių nuo piktybinių navikų pagal diagnozių grupes (C00-C97) Neringos savivaldybėje 2017 m. abs. sk.

Naviko lokalizacija	Mirusiųjų asmenų skaičius, abs. sk.	Mirusiojo asmens lytis	
		Moteris	Vyras
Skrandžio piktybinis navikas	2	1	1
Storosios žarnos piktybinis navikas	1	-	1
Trachėjos, bronchų ir plaučių piktybinis navikas	2	1	1
Kiaušidžių piktybinis navikas	2	2	-
Priešinės liaukos piktybinis navikas	1	-	1
Galvos smegenų piktybinis navikas	1	-	1
Nenurodytų lokalizacijų	1	-	1
Hodžkino limfomos	1	-	1
Limfoidinė leukemija	1	1	-
Iš viso	12	5	7

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

Gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių, apmokamų iš Privalomojo sveikatos draudimo biudžeto lėšų, finansavimo programos vykdymas

Gimdos kaklelio vėžio ankstyvosios diagnostikos programa yra skirta moterims nuo 25 iki 60 metų. Šio amžiaus moterys kartą per 3 metus gali nemokamai pasitikrinti dėl gimdos kaklelio

vėžio. 2017 m. mažiausiai šia prevencine programa pasinaudojo Pasvalio r. savivaldybės (35,7 proc.), daugiausiai – Alytaus m. savivaldybės moterys (69,3 proc.). Remiantis Higienos instituto duomenimis, Neringos savivaldybė patenka į prasčiausių rodiklių grupę, nes 2015-2017 m. tik 36,3 proc. moterų ši paslauga buvo suteikta.

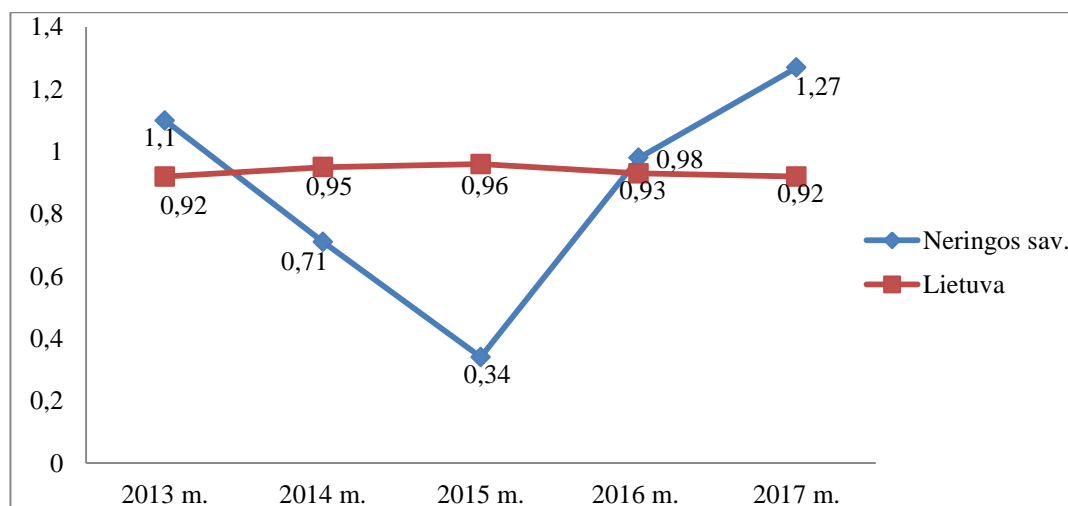
Klaipėdos teritorinės ligonių kasos duomenimis, Neringos savivaldybėje nuo 2013 iki 2017 metų augo dalyvavimas Gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių programoje: 2013 metais šia programa pasinaudojo tik 6 proc. moterų, o 2017 m. – 38 proc. (2 lentelė).

2 lentelė. Gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių įgyvendinimas Neringos savivaldybėje 2013-2017 metais.

Metai	Moterų sk.*	Įvykdyta (proc.)*
2013	37	6
2014	112	19
2015	47	26
2016	44	28
2017	59	38

*Pateikiami citologinio tepinėlio paėmimo paslaugos duomenys
Šaltinis: Klaipėdos teritorinė ligonių kasa

Analizuojant penkerių metų sergamumą gimdos kaklelio piktybiniais navikais, matyti, kad Neringos savivaldybėje 2015-2017 m. jis augo, o Lietuvoje tuo pačiu laikotarpiu nežymiai mažėjo. 2013 m., 2016 m. ir 2017 m. sergamumo gimdos kaklelio piktybiniais navikais rodiklis Neringos savivaldybėje buvo didesnis už Lietuvos. 2017 m. savivaldybėje sergamumas šia liga buvo 1,4 karto didesnis už Lietuvos rodiklį ir turi didėjimo tendenciją (2 pav.).

2 pav. Sergančių asmenų skaičius gimdos kaklelio piktybiniais navikais (C53) Neringos savivaldybėje ir Lietuvos Respublikoje 2013-2017 m. (1 000 gyv.)

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

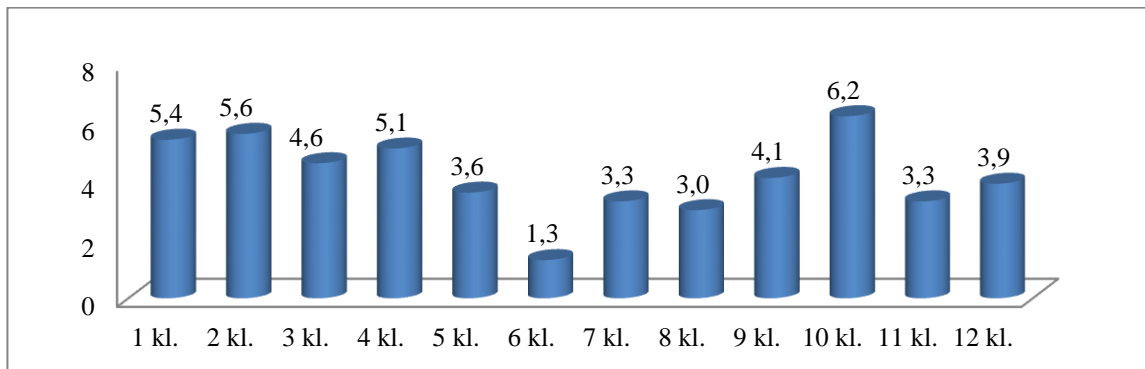
Vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programos vykdymas

Kiekvienas moksleivis kasmet į mokyklą turi pristatyti vaiko sveikatos pažymėjimą (forma Nr. 027-1/a), kurioje pateikiama informacija apie dantų būklę. Savivaldybėje 2017 metais 18,1 proc. mokinių neturėjo ęduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų, o Lietuvoje – 18 proc.

Vaikų dantų būklės vertinimui naudojamas dantų ėduonies intensyvumo indeksas (kpi+KPI), kuris išreiškiamas ėduonies pažeistų (kariozinių, plombuotų ir išrautų) dantų skaičiumi, tenkančiu vienam asmeniui; kpi – kariozinių, plombuotų ir dėl ėduonies išrautų pieninių dantų skaičius; KPI – kariozinių, plombuotų bei dėl ėduonies ištrauktų nuolatinių dantų skaičius. Pagal PSO, kai kpi+KPI reikšmė <1,2, tai rodo labai žemą ėduonies intensyvumą; 1,2-2,6 – žemą; 2,7-4,4 – vidutinį; 4,5-6,5 – aukštą; >6,5 – labai aukštą.

Įvertinus mokinių pieninių ir nuolatinių dantų ėduonies intensyvumo indeksą (kpi+KPI) matome, kad 2017 metais Neringos savivaldybės vaikų kpi+KPI buvo vidutinis – 4,37. Neringos savivaldybės mokinių dantų intensyvumo indeksas 2017 metais lyginant su 2016 metais sumažėjo (2016 metais kpi+KPI buvo 4,7).

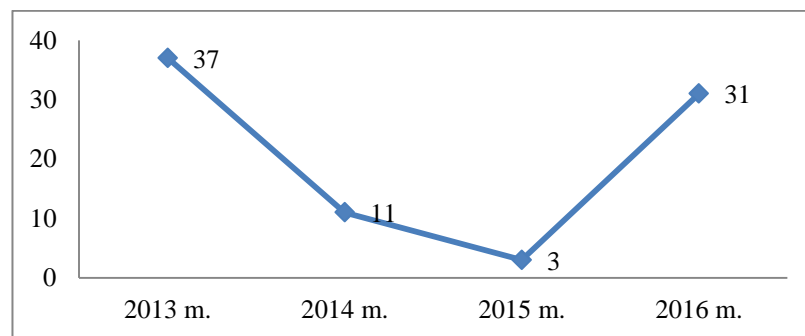
2017 metais 63,3 proc. sveikatą pasitikrinsusių Neringos savivaldybės mokinių turėjo per aukštą kpi+KPI indeksą. Ėduonies intensyvumo rodiklis buvo aukščiausias tarp 10 klasės mokinių (6,2), žemiausias – tarp 6 klasės mokinių (1,3) (3 pav.).

3 pav. Dantų ėduonies intensyvumo indeksas pagal klases Neringos savivaldybėje 2017 m.

Šaltinis: Higienos instituto Vaikų sveikatos stebėsenos informacinė sistema

Dantų ėduonies galima išvengti pasitelkiant profilaktines priemones, viena iš jų yra vaikų (6-14 metų amžiaus) krūminių dantų dengimas silantinėmis medžiagomis. Higienos instituto duomenimis, 2017 metais Neringos savivaldybėje tik 4,6 proc. tikslinės grupės vaikams krūminiai dantys buvo padengti silantinėmis medžiagomis, o Lietuvoje – 16,4 proc. Šios profilaktinės programos įgyvendinimas savivaldybėje kiekvienais metais varijuoja. Klaipėdos teritorinė ligonių kasa nepateikė šios programos įgyvendinimo duomenų už 2017 metus (4 pav.).

4 pav. Vaikų, kuriems krūminiai dantys buvo padengti silantinėmis medžiagomis, dalis procentais Neringos savivaldybėje 2013-2016 m.

Šaltinis: Klaipėdos teritorinė ligonių kasa

Siekiant išsaugoti gerus vaikų dantis, kartu turi dirbti gydytojai odontologai, burnos higienistai, visuomenės sveikatos specialistai ir vaikų tėvai. Vaikų burnos sveikatos būklė priklauso ir nuo vaikų tėvų pastangų.

Bendruomenės sveikatos stiprinimo veiklos 2017-2018 m., susijusios su prioritetinėmis veiklomis

Onkologinių ligų profilaktika:

Praktiniai užsiėmimai „*Specializuota mankšta žmonėms susidūrusiems su onkologine liga*“ (11 mankštų, 55 dalyviai).

Paskaita „*Ultravioletinių spindulių poveikis organizmui*“ (17 dalyvių).

Straipsnis „*Mityba vėžinei ląstelei*“, pateiktas internetinėje svetainėje www.sveikatosbiuras.lt ir Klaipėdos miesto VSB socialinio tinklo *Facebook* paskyroje.

Gimdos kaklelio piktybinių navikų profilaktika:

Straipsnis „*Žmogaus papilomos virusas – kas tai?*“, pateiktas internetinėje svetainėje www.sveikatosbiuras.lt ir Klaipėdos miesto VSB socialinio tinklo *Facebook* paskyroje.

Vaikų dantų edukacijos prevencija:

Informacinis renginys 1–7 klasių mokinių tėvams apie Vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis prevencinę programą.

Vykdytas vaikų dantų silantavimas.

Planuojamos veiklos 2019 metais:

Onkologinių ligų profilaktika:

Paskaita bendruomenei apie nemokamas prevencines programas.

Gimdos kaklelio piktybinių navikų profilaktika:

ULAC parengto plakato „*Tėvai, ar žinote, kaip apsaugoti vaikus nuo žmogaus papilomos viruso (ŽPV), sukeliančio vėžį!*“ platinimas VšĮ Neringos pirminės sveikatos priežiūros centre, Neringos gimnazijoje ir kt.;

Straipsnis apie žmogaus papilomos virusą.

Vaikų dantų edukacijos prevencija:

Informacijos teikimas tėvams apie Vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis prevencinę programą;

Įgyvendinant iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto Nr. 08.4.2-ESFA-R-630-31-0005 „Sveikos gyvensenos skatinimas Neringos savivaldybėje, kuri įgyvendina Neringos savivaldybės administracija, yra numatyti trys 4 val. trukmės renginiai 8-10 metų vaikams „Paskaitos apie burnos higienos svarbą ir edukaciniai užsiėmimai, kaip ją palaikyti bei organizuoti konkursus šia tema“. Vienas renginys jau įvyko 2018 m. spalio 26, kurį pravedė VšĮ Klaipėdos valstybinė kolegija. Jame dalyvavo 19 II-III klasės mokinių. Pasakų, edukacinių žaidimų, paskaitėlių, praktinių užsiėmimų forma kolegijos lektorė–burnos higienistė ir kolegijos Sveikatos mokslų fakulteto Burnos priežiūros ir mitybos katedros studentai vaikams suteikė naudingų žinių apie dantų sandarą, sveiką ir nesveiką maistą, dantukų valymą, burnos priežiūrą. Dar 2 renginiai bus organizuoti 2019 metais.

APIBENDRINIMAS

1. Gyventojų Neringos savivaldybėje kasmet daugėja. Savivaldybės gyventojai pagal lytį – 49,7 proc. moterų ir 50,3 proc. vyrų. Didžiąją gyventojų dalį (68 proc.) sudaro darbingo amžiaus gyventojai. Išlieka gyventojų senėjimo tendencija, nes Neringoje gyvena daugiau pensinio amžiaus žmonių nei vaikų.
2. Neringoje mažėja gimstamumas ir mirtingumas.
3. 2017 metais į prasčiausių rodiklių grupę pateko 8 rodikliai. Buvo išrinktos 3 prioritetinės Neringos sav. sritys:
 - Mirtingumo nuo piktybinių navikų rodiklis (C00-C97) 100 000 gyv.;
 - Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių, apmokamų iš Privalomojo sveikatos draudimo biudžeto lėšų, finansavimo programoje;
 - Tikslinės populiacijos (6-14 m.) dalis, dalyvavusi vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje, proc.
4. 2017 m. Neringos sav. mirtingumo nuo piktybinių navikų rodiklis buvo 1,3 karto didesnis nei Lietuvos (atitinkamai – 379,6/100 000 gyv. ir 282,7/100 000 gyv.) bei turi didėjimo tendenciją. Analizuojant mirtingumo nuo piktybinių navikų lokalizaciją, matyti, kad daugiausiai (po du atvejus) užregistruota skrandžio, kiaušidžių bei trachėjos, bronchų ir plaučių piktybinių navikų.
5. Neringos sav. nuo 2013 iki 2017 metų augo dalyvavimas Gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių, apmokamų iš Privalomojo sveikatos draudimo biudžeto lėšų, programoje: 2013 metais šia programa pasinaudojo tik 6 proc. moterų, o 2017 m. – 38 proc. 2017 m. savivaldybėje sergamumas gimdos kaklelio piktybiniais navikais buvo 1,4 karto didesnis už Lietuvos rodiklį ir turi didėjimo tendenciją.
6. 2017 metais Neringos savivaldybėje tik 4,6 proc. tikslinės grupės vaikams krūminiai dantys buvo padengti silantinėmis medžiagomis, o Lietuvoje – 16,4 proc. Šios profilaktinės programos įgyvendinimas savivaldybėje kiekvienais metais varijuoja. Neringos sav. 2017 metais 18,1 proc. mokinių neturėjo eduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų, tai atitinka ir Lietuvos vidurkį – 18 proc.

REKOMENDACIJOS

Siekiant geresnės savivaldybės gyventojų sveikatos būklės, mažinant sveikatos netolygumus, mirtingumą nuo išorinių mirties priežasčių ir lėtinių ligų, būtinas bendradarbiavimas tarp visų sektorių.

Rekomendacijos Neringos savivaldybei ir Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biurui:

Visuomenės sveikatos biuras turi didinti gyventojų informuotumą sveikatos tematika, skatinti gyventojus aktyviau dalyvauti sveikatinimo veiklose, didesnę dėmesį skirti vaikų burnos ligų profilaktikai. Siekti sumažinti mirtingumą nuo piktybinių navikų, užsiimant visuomenės supažindinimu su onkologinių ligų rizikos veiksniais bei profilaktinėmis priemonėmis. Skatinti tikslinės populiacijos asmenis dalyvauti gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių programoje.

Skatinti tikslinės grupės (vaikai, pagyvenę ir neįgalieji) dalyvauti projekto Nr. 08.4.2-ESFA-R-630-31-0005 Sveikos gyvensenos skatinimas Neringos savivaldybėje“ veiklose.

Rekomendacijos VšĮ Neringos pirminės sveikatos priežiūros centrui:

Siekti, kad gydytojas odontologas išsamiai įvertintų vaikų dantų ir žandikaulių būklę, kiekvieno vaiko apsilankymo metu akcentuotų tinkamą dantų valymą bei informuotų tėvus apie Vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis prevencinę programą.

Skatinti visuomenę dalyvauti specialiose gyventojų sveikatos tikrinimo programose, siekiant užkirsti kelią vėžiui išsivystyti ar onkologinę ligą nustatyti ankstyvos stadijos, kai dar galimi geri gydymo rezultatai.

Gyventojus, turinčius sveikatos rizikos veiksnius (alkoholio ir tabako gaminių vartojimas, nutukimas, mažas fizinis aktyvumas) konsultuoti dėl galimybių ir būdų šiems veiksniams mažinti.

Skatinti tikslinės populiacijos asmenis dalyvauti gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių, apmokamo iš Privalomojo sveikatos draudimo biudžeto lėšų, finansavimo programoje.

ŠALTINIAI

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 liepos 16 d. įsakymas Nr. V-815 „Dėl sveikatos netolygumų mažinimo Lietuvoje 2014–2023 m. veiksmų plano patvirtinimo“, TAR, 2014-07-17, Nr. 10332.

Visuomenės sveikatos netolygumai. Higienos institutas, 2014, Nr. 3 (7).

Visuomenės sveikatos būklė Lietuvos savivaldybėse 2017 m. Higienos instituto Sveikatos informacijos centras. Vilnius, 2017.

Neringos savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2016 metų ataskaita. Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras, 2017.

Želvienė A. Savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitų rašymo metodinės rekomendacijos. Higienos institutas. Vilnius, 2015.

Andruškienė J., Išdonaitė – Medžiūnienė I., Einars B. ir kt.. Ikimokyklinio amžiaus vaikų tėvų burnos savipriežiūra ir su burnos sveikata susijusi gyvenimo kokybė. Visuomenės sveikata, 2013, Nr. 1.

Tamošauskienė J., Aleknavičienė B., Jakubavičiūtė D. Onkologinių ligų profilaktika. Metodinė-informacinė medžiaga, skirta visuomenės sveikatos specialistui. Vilnius, 2013.

1 PRIEDAS „Neringos savivaldybės sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profilis“

Rodiklis	Atvejų sk. savivaldybėje	Savivaldybės rodiklis	Lietuvos rodiklis	Minimali reikšmė	Maksimali reikšmė	Santykis: savivaldybė/Lietuva
1	2	3	4	5	6	7
Strateginis tikslas – pasiekti, kad 2025 metais šalies gyventojai būtų sveikesni ir gyventų ilgiau, pagerėtų gyventojų sveikata ir sumažėtų sveikatos netolygumai						
Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė (metais)		76,3	75,7	70,7	77,8	1,01
Išvengiamas mirtingumas (proc.)	10	32,3	31,3	23,1	39,3	1,0
1 TIKSLAS. Sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį						
1.1 uždavinys. Sumažinti skurdo lygį ir nedarbą						
Mirtingumas dėl savižudybių (X60-X84) 100 000 gyv.	0	0	26,5	10,5	63,4	0,0
Standartizuotas mirtingumo dėl savižudybių rodiklis (X60-X84) 100 000 gyv.	0	0	25,9	10,7	64,0	0,0
Bandymų žudytis skaičius (X60-X64, X66-X84) 100 000 gyv.	1	31,6	44,4	7,6	100,1	0,7
Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose, skaičius 1 000 gyv.	29	133,0	76,3	45,2	150,6	1,7
Socialinės rizikos šeimų skaičius 1 000 gyv.	1	0,3	3,5	1,3	8,2	0,1
Ilgalaikio nedarbo lygis (proc.) 2017 m.	39	1,8	2,1	0,3	5,3	0,9
Gyventojų skaičiaus pokytis 1 000 gyv.	127	-6,0	-13,8	-29,8	1,8	0,4
1.2 uždavinys. Sumažinti socialinę ekonominę gyventojų diferenciaciją šalies ir bendruomenių lygiu						
Mirtingumas dėl išorinių priežasčių (V01-Y98) 100 000 gyv.	1	31,6	99,3	54,9	173,4	0,3
Standartizuotas mirtingumo dėl išorinių priežasčių rodiklis (V01-Y98) 100 000 gyv.	1	29,0	97,8	53,7	166,0	0,3
Mokinių, gaunančių nemokamą maitinimą mokyklose, skaičius 1 000 gyv.	16	54,9	159,1	69,0	360,9	0,3
Socialinės pašalpos gavėjų skaičius 1 000 gyv.	9	2,8	26,4	7,6	98,8	0,1
Sergamumas (nauji atvejai) tuberkulioze (A15-A19) 100 000 gyv.	0	0,0	39,5	14,9	86,0	0,0
Sergamumas (nauji atvejai ir recidyvai) tuberkulioze (A15-A19) 100 000 gyv.	0	0,0	44,8	21,8	104,2	0,0
2 TIKSLAS. Sukurti sveikatai palankią fizinę darbo ir gyvenamąją aplinką						
2.1 uždavinys. Kurti saugias darbo ir sveikas buitines sąlygas, didinti prekių ir paslaugų vartotojų saugumą						
Asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų dėl nelaimingų atsitikimų darbe, skaičius 10 000 darbingo amžiaus gyv.	0	0,0	1,1	0,0	2,4	0,0
Susižalojimai dėl nukritimų (W00-W19) 65+ m. amžiaus grupėje 10 000 gyv.	5	114,8	145,1	70,7	190,0	0,8
Darbingo amžiaus asmenys, pirmą kartą pripažintų neįgaliais 10 000 gyv.	9	42,6	68,3	42,5	120,1	0,6
Sergamumas žarnyno infekcinėmis ligomis (A00-A08) 10 000 gyv.	0	0,0	70,7	16,6	108,7	0,0
2.2 uždavinys Kurti palankias sąlygas saugiai leisti laisvalaikį						
Mirtingumas dėl atsitiktinio paskendimo (W65-W74) 100 000 gyv.	0	0,0	5,0	0,0	26,6	0,0
Standartizuotas mirtingumo dėl atsitiktinio paskendimo rodiklis (W65-W74) 100 000 gyv.	0	0,0	4,9	0,0	25,5	0,0
Mirtingumas dėl nukritimų (W00-W19) 100 000 gyv.	0	0,0	15,0	0,0	33,7	0,0

Standartizuotas mirtingumas dėl nukritimo (W00-W19) 100 000 gyv.	0	0,0	14,7	0,0	32,9	0,0
2.3 uždavinys. Mažinti avaringumą ir traumų kelių eismo įvykiuose skaičių						
Mirtingumas dėl transporto įvykių (V00-V99) 100 000 gyv.	0	0,0	8,8	0,0	30,4	0,0
Standartizuotas mirtingumas dėl transporto įvykių (V00-V99) 100 000 gyv.	0	0,0	8,7	0,0	34,5	0,0
Pėsčiųjų mirtingumas dėl transporto įvykių (V00-V09) 100 000 gyv.	0	0,0	3,2	0,0	12,1	0,0
Transporto įvykiuose patirtos traumos (V00-V99) 100 000 gyv.	1	31,6	61,8	22,9	133,0	0,5
2.4 uždavinys. Mažinti oro, vandens ir dirvožemio užterštumą, triukšmą						
Į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1 kvadratiniam kilometrui	-	391	1 027	-	-	0,4
3 TIKSLAS. Formuoti sveiką gyvenimą ir jos kultūrą						
3.1 uždavinys. Sumažinti alkoholinių gėrimų, tabako vartojimą, neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą ir prieinamumą						
Mirtingumas dėl priešasčių, susijusių su narkotikų vartojimu 100 000 gyv.	0	0,0	3,9	0,0	12,6	0,0
Standartizuotas mirtingumas dėl priešasčių, susijusių su narkotikų vartojimu, 100 000 gyv.	0	0,0	4,0	0,0	13,2	0,0
Mirtingumas dėl priešasčių, susijusių su alkoholio vartojimu 100 000 gyv.	1	31,6	20,5	3,3	57,8	1,5
Standartizuotas mirtingumo dėl priešasčių, susijusių su alkoholio vartojimu 100 000 gyv.	1	27,7	20,2	3,3	52,5	1,4
Nusikalstamos veikos, susijusios su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda (nusikaltimai), 100 000 gyv.	2	63,3	53,6	0,0	281,5	1,2
Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstiti mažmenine prekyba tabako gaminiiais	25	126,4	186,9	113,2	376,9	0,7
Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstiti mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais	82	38,5	164,7	109,4	325,3	0,2
3.2 uždavinys. Skatinti sveikos mitybos įpročius						
Kūdikų, išimtinai žindyti iki 6 mėn. amžiaus, dalis (proc.)	6	66,7	34,3	10,6	56,2	1,9
4. TIKSLAS. Užtikrinti kokybišką ir efektyvią sveikatos priežiūrą, orientuotą į gyventojų poreikius						
4.1 uždavinys. Užtikrinti sveikatos sistemos tvarumą ir kokybę, plėtojant sveikatos technologijas, kurių efektyvumas pagrįstas mokslu įrodymais						
Išvengiamų hospitalizacijų skaičius 1 000 gyv.	50	15,8	33,1	20,9	56,7	0,5
Išvengiamų hospitalizacijų dėl diabeto ir jo komplikacijų skaičius 1 000 gyv.	7	2,7	6,5	4,2	9,5	0,4
4.2 uždavinys. Plėtoti sveikatos infrastruktūrą ir gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, saugą, prieinamumą ir į pacientą orientuotą sveikatos priežiūrą						
Slaugytojų, tenkančių vienam gydytojui, skaičius	19	6,3	2,0	1,4	3,9	3,1
Šeimos medicinos paslaugas teikiančių gydytojų skaičius 10 000 gyv.	2	6,3	7,7	2,3	13,3	0,8
Apsilankymų pas gydytojus skaičius, tenkantis vienam gyventojui	21 068	6,7	9,1	6,8	11,6	0,7
Sergamumas (nauji atvejai) daugeliui vaistų atsparia tuberkulioze (A15-A19) 100 000 gyv.	0	0,0	3,9	0,0	14,8	0,0
Sergamumas (visos TB atvejų registracijos kategorijos) daugeliui vaistų atsparia tuberkulioze (A15-A19) 100 000 gyv.	0	0,0	8,8	2,6	20,9	0,0

Sergamumas ŽIV ir lytiškai plintančiomis ligomis (B20-B24) 10 000 gyv.	0	0,0	3,1	0,0	8,0	0,0
4.3 uždavinys. Pagerinti motinos ir vaiko sveikatą						
Kūdikių (vaikų iki 1 m. amžiaus) mirtingumas 1 000 gyvų gimusių kūdikių	0	0,0	3,0	0,0	9,9	0,0
2 metų amžiaus vaikų MMR1 (tymų, epideminio parotito, raudonukės vakcina, 1 dozė) skiepavimo apimtys, proc.	11	100	93,5	86,6	99,4	1,1
1 metų amžiaus vaikų DTP3 (difterijos, stabligės, kokliušo vakcina), poliomielito ir B tipo <i>Haemophilus influenzae</i> infekcijos skiepavimo apimtys (3 dozės), proc.	9	100	93,7	87,0	99,3	1,1
Tikslinės populiacijos (6-14 m.) dalis, dalyvavusi vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje, proc.	10	4,6	16,4	2,2	44,4	0,3
Vaikų, neturinčių eduoines pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų, dalis (proc.)	23	18,1	18,0	6,0	26,9	1,0
Paauglių (15–17 m.) gimdymų skaičius 1 000 gyv.	0	0,0	5,4	0,0	18,8	0,0
4.4 uždavinys. Stiprinti lėtinių neinfekcinių ligų prevenciją ir kontrolę						
Mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų (I00-I99) rodiklis 100 000 gyv.	12	379,6	795,9	525,3	929,4	0,5
Standartizuoto mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų rodiklis (I00-I99) 100 000 gyv.	12	585,3	773,3	626,7	1063,6	0,8
Mirtingumo nuo piktybinių navikų rodiklis (C00-C97) 100 000 gyv.	12	379,6	282,7	175,1	397,9	1,3
Standartizuoto mirtingumo nuo piktybinių navikų rodiklis (C00-C97) 100 000 gyv.	12	477,9	274,7	201,6	351,8	1,7
Mirtingumo nuo cerebrovaskulinių ligų rodiklis (I60-I69) 100 000 gyv.	3	94,9	189,8	121,3	544,6	0,5
Standartizuoto mirtingumo nuo cerebrovaskulinių ligų rodiklis (I60-I69) 100 000 gyv.	3	113,8	183,9	107,7	447,4	0,6
Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyv.	10	31,6	62,3	28,1	103,0	0,5
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programoje 2016-2017 m.	146	30,0	48,6	17,9	65,1	0,6
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių, apmokamų iš Privalomojo sveikatos draudimo biudžeto lėšų, finansavimo programoje 2015-2017 m.	299	36,3	52,8	35,7	69,3	0,7
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programoje 2016-2017 m.	447	44,7	52,2	21,9	66,1	0,9
Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programoje 2017 m.	310	35,8	40,8	21,7	57,6	0,9